2 Korin
Naoa itəm tatol kəiu lan itəm Pol təməte tuwɨn kəm iəfak mɨn ikɨn Korin
Nəghatən əkuəkɨr rəha naoa u 2 Korin

?Pah təməte naoa u? Aposol Pol təməte naoa u.

?Təməte tatuwɨn kəm pah? Təməte tatuwɨn kəm niməfak rəha Korin, ne iəfak mɨn rəha profens Akaea.

?Nəmegəhən tahro nulan nian təməte? Pol tɨnəməte rəkɨs naoa kɨsɨl mahl-ipən kəm niməfak rəha Korin. Inu naoa itəm tatol kuwɨt lan. Məto naoa itəm tatol kitiəh, ne naoa itəm tatol kɨsɨl, ilau kəmiakə. Naoa itəm tatol kəiu, inu 1 Korin, kən e naoa u in təməghat əskasɨk kəm ilat məmə okotəgətuatɨp-in nolən rat mɨn rəhalat, kən in təməgətun mɨn ilat e natɨmnat pɨsɨn mɨn neen. Ilat tepət e niməfak kotətəu-pən nətəlɨgən rəha Pol itəm təməte e naoa 1 Korin. Məto neen əh-ikɨn, ilat koatən məmə Pol in sənəmə etəm-iasol, kən təsətuatɨpən məmə in otəghat min nəhlan. Kən ilat koatən məmə in tatol wək rəhan o nosən əm məni.

?Təməte naoa u o naka? Pol in təməte naoa u matəgətun məmə in aposol kit, kən Uhgɨn in təmosipən wək u kəm in, kən tətuatɨp əm məmə in otəghat nəhlan kəm ilat. Kən in tolkeike məmə otən-iəhau nəgətun eiueiuə mɨn itəm koatatɨg Korin.

Pol təmən təwɨr kəm ilat

1 Io Pol, itəm Uhgɨn təmɨtəpun e nəwian məmə io
aposol rəha Kristo Iesu, iatəte naoa u itɨmlau piətat
Timoti. Naoa u tatɨmnə kəm itəmat, niməfak rəha
Uhgɨn əpəh Korin, ne iəfak mɨn ilat rafin əpəh ikɨn
Akaea.
2 Pəs Uhgɨn Tata rəhatat ne Iərəmərə Iesu Kristo,
okuawte-in nəwɨrən ne nəməlinuən kəm itəmat.

Uhgɨn itəm tatol kepɨn netəmim

3 Pəs kotənwiwi Uhgɨn, u in Uhgɨn ne Tata
rəha Iərəmərə rəhatat Iesu Kristo. In Tata itəm
in nəukətɨn nasəkitunən, kən in Uhgɨn itəm nol
kepɨnən rafin tatɨsɨ-pən ron.
4 In tatol kepɨn kitat e nəratən rafin rəhatat
məmə kitat kotɨtun nol kepɨnən netəmim e nəratən
pɨsɨn pɨsɨn mɨn. Kən kitat kotol kepɨn ilat e nolən
rəha nol kepɨnən itəm Uhgɨn təmol kəm kitat.
5 Tahmen əm e nahməən itəm Kristo təmos,
təmuwa mɨn e nəmegəhən rəhatat. Kən e nolən
kitiəh əm, Kristo in suatɨp məmə nol kepɨnən
təmuwa pɨk e nəmegəhən rəhatat, kən roiu nol
kepɨnən rəhatat tatuwɨn mɨn o netəmim pɨsɨn pɨsɨn
mɨn.
6 Okəmə itɨmat ekoatəto nahməən, nahməən
əh tatuwa otɨmat nian ekoatən-iarəp namnusən
təwɨr, kən namnusən təwɨr əh otol kepɨn itəmat
mosmegəh itəmat. Okəmə Uhgɨn təmol kepɨn
itɨmat, tatol məmə itɨmat ekotɨtun nol kepɨnən
itəmat. Kən noan nol kepɨnən əh, tatoe-in
e nəmegəhən rəhatəmat, kən nian nəkotatɨg
e nahməən kitiəh əm itəm kitat kotatɨg lan,
tətasitu etəmat məmə onəkotətul əskasɨk matuwɨn
matuwɨn.

1:3: Rom 15:5 **1:5:** Sam 34:19

7 Itɨmat emotələhəu-pən əskasɨk rəhatɨmat
nətəlɨgən o Uhgɨn otəmat məmə onəkotətul əskasɨk.
Tol nəhlan məto-inu kitat rafin koatatɨg e natɨgən
kitiəh əm məmə, itəmat nakoatəto nahməən itəm
ekoatatɨg lan, kən tahmen-ahmen əm məmə
nakotos nol kepɨnən kitiəh əm rəha Uhgɨn itəm
emotos.
8 Piak mɨn ne wɨnɨk mɨn, ekotolkeike məmə
nəkotɨtun wɨr nian əskasɨk mɨn itəm emotatɨg lan e
profens ikɨn Esia. Nəratən asol mɨn kəmotu itɨmat,
taprəkɨs-in nəsanənən rəhatɨmat, təmol nɨkitɨmat
təht məmə okəm-naka ekotɨmɨs.
9 Nɨpahrienən, itɨmat emotəto məmə kɨnegəhan-
in rəkɨs itɨmat məmə ekotɨmɨs. Məto nian əskasɨk
mɨn əh kəmotuwa məmə esotagɨleən etɨmat, məto
ekotagɨle e Uhgɨn itəm tatol etəm təmɨmɨs təmegəh
mɨn.
10 In təmosmegəh itɨmat e nəratən asol əh itəm
təmatuwɨn o nɨmɨsən, kən in otosmegəh itɨmat e
nəratən itəm otəpanuwa. Emotələhəu-pən əskasɨk
rəhatɨmat nətəlɨgən lan məmə in otosmegəh mɨn
itɨmat.
11 Kən in otol nəhlan nian nakotəfak otɨmat
məmə, netəmim tepət okotənwiwi Uhgɨn o
natɨmnat wɨr itəm in otol kəm itɨmat məto-inu
netəmim tepət kəmotəfak otɨmat.

Pol təməuhlin rəhan nətəlɨgən o rəhan naliwəkən

12 Roiu ekən nəghatən u məsaulɨsən məmə, e
nətəlɨgən rəhatɨmat, nɨkitɨmat təht məmə esotolən
nat kit tərat e nolən rəhatɨmat. E nolən mɨn
rafin itəm emotol, itɨmat emotətəu-pən suatɨp
itəm Uhgɨn təmɨtəpun məmə emotəghat ətuatɨp əm
moatən əhag-əhag nəghatən. Emotol nolən əh kəm

1:8: Wək 19:23; 1 Kor 15:32 **1:10:** 2 Tim 4:18

netəm əpnapɨn əm rəha nətueintən, kən motol
taprəkɨs kəm itəmat. Esotəghatən e nɨtunən əm
rəhatɨmat rəha nətueintən, məto emotagɨle əm e
nəwɨrən rəha Uhgɨn.
13-14 Iatən nəhlan məto-inu, esotəteən nəghatən
kit itəm tiəkɨs otəmat o nafinən, o nɨtunən nɨpətɨn.
Roiu, nəkotɨtun məsɨn nətəlɨgən rəhatɨmat, məto
iakolkeike pɨk məmə nian kit onəkotɨtun rafin. Kən
e nolən əh, nian Iərəmərə Iesu otuwa mɨn, itəmat
onəkotagien otɨmat tahmen mɨn məmə itɨmat eko-
tagien otəmat.
15-16 Məto-inu enɨtun məmə nakotagien otɨmat,
nɨkik təht məmə nian ekatuwɨn Masetonia,
ekaupən mɨmnə məplan itəmat, kən nian ekɨtəlɨg
Masetonia, ekɨmnə mɨn məplan itəmat. Tol nəhlan,
nakatos nəwɨrən mau kəiu. Kən uarisɨg e itəm mɨn
əh, onəkotasitu lak motahl-ipən io ekuwɨn nɨtən
Jutia.
17 ? Nɨkitəmat təht məmə, nian emol nətəlɨgən
mɨn əh, məto emol əpnapɨn əm? ? O, kəm-naka
nətəlɨgən rəhak təmɨsɨ-pən e nolən rəha nətueintən,
tahmen e netəmim itəm koatən "əwəh" ne "kəp" e
nəghatən kitiəh əm?
18 Itəmat nəkotɨtun məmə Uhgɨn nian rafin tatol
rəhan nəghatən, kən io mɨn, rəhak nəghatən kəm
itəmat sənəmə, "əwəh" ne "kəp,"
19 məto-inu rəhak nəghatən o Nətɨ Uhgɨn Iesu
Kristo, itəm eməhalən-iarəp kəm itəmat itɨməhal
Saelas ne Timoti, sənəmə, "əwəh" ne "kəp," məto
e Kristo, nian rafin rəhak nəghatən in "əwəh," in
nɨpahrienən.

1:13-14: 2 Kor 5:12; Fil 2:16 **1:15-16:** 1 Kor 16:5-6 **1:19:** Wək 18:5

20 Tol nəhlan məto-inu, nat əpnapɨn nəniəkɨsən
kuwəh Uhgɨn təmol, ilat kotuwa nɨpahrienən e
Kristo, inu nəghatən “əwəh” rəha Uhgɨn. Tol
nəhlan, e Kristo, kitat koatən “Amen, Əwəh” kəm
Uhgɨn, kən moatɨləs-ipər nərgɨn lan.
21 Uhgɨn əm tatol itɨmat ekoatətul əskasɨk e
Kristo kitat min itəmat. In təmɨtəpun kitat,
22 kən təmol mak e nəmegəhən rəhatat məmə
kitat rəhan mɨn, kən təmələhəu-pən rəhan Narmɨn
e nɨkitat məmə kitat okotɨtun roiu məmə rəhan
nəniəkɨsən mɨn, ilat rafin okotuwa nɨpahrienən e
nəmegəhən rəhatat o nian kit.
23 Kən roiu, okəmə esənən nɨpahrienən, pəs
Uhgɨn otol nalpɨnən kəm io. Eməsuwamən Korin
məto-inu esolkeikeən məmə ekən nəghatən əskasɨk
kit kəm itəmat.
24 Esotolkeikeən məmə ekotərəmərə e nahatətəən
rəhatəmat, kəp. Məto ekotol wək kitat min itəmat
o nagienən rəhatəmat, məto-inu itəmat nɨnoatətul
əskasɨk rəkɨs e nahatətəən rəhatəmat.

2

1 Tol nəhlan, enən rəkɨs e nɨkik məmə okol esɨmnə
mɨnən məplan itəmat mol nɨkitəmat tahmə.
2 ?Emən nəhlan məto-inu, okəmə ekol nɨkitəmat
tahmə, pah u ikɨn-un otol io nɨkik tagien? Itəmat
əm, itəm emol nɨkitəmat tahmə.
3 Kən eməte naoa əh, məmə nian ekɨmnə, esətoən
tərat e nɨkik. Esolkeikeən məmə netəmim itəm
okotəkəike motol nɨkik tagien, ilat okotol məmə
ekəto tərat. Eməte naoa əh e nolən əh, məto-inu

1:20: Nol Əpən 3:14 **1:22:** 2 Kor 5:5; Efes 1:13-14 **1:24:** 1 Pita 5:3 **2:1:** 1 Kor 4:21

enɨtun məmə kitat kitiəh əm, kən nian nɨkik tagien,
kən nɨkitəmat mɨn tagien.
4 Tol nəhlan, nian eməte naoa əh kəm itəmat,
nɨkik təpou pɨk otəmat, kən nɨkik tɨtəgɨt, nahui
nəmtək taiəh otəmat. Esəteən naoa əh məmə otol
nɨkitəmat təpou, məto eməte məmə onəkotɨtun
rəhak nolkeikeən asol otəmat.

Aluin nolən rat mɨn rəha nol təfagə

5 Etəmim itəm təmol nəratən, təmol io ekəto tərat,
məto təmol itəmat rafin nakotəto tərat pɨk, məto es-
olkeikeən məmə nəghatən rəhak e nat u in təskasɨk
pɨk.
6 Nalpɨnən itəm itəmat tepət nəmotos-ipən kəm
in tɨnahmen.
7 Məto roiu əh, nəkotəkəike motaluin rəhan
nolən rat kən motol-wɨr nɨkin, məmə nɨkin
otəsəpou pɨkən mol təme e rəhan nəmegəhən.
8 Iatətapəh əskasɨk otəmat məmə nakotuwɨn
motol təwɨr kəm in məmə in otɨtun rəhatəmat
nolkeikeən ron.
9 Eməte naoa əh kəm itəmat məmə ekəplan məmə
onəkotol nəwiak e natɨmnat rafin, o kəp.
10 Okəmə itəmat nəkotaluin nolən rat rəha suah
kit, io mɨn ekaluin rəhan nolən. Okəmə suah əh
təmol nat tərat neen məmə io ekəkəike maluin
rəhan nolən, məto enaluin rəkɨs rəhan nolən e
nɨganəmtɨ Kristo. Emol nəhlan məmə otasitu
etəmat
11 məmə Setan otəsərəkɨnən kitat e rəhan
neiueiuəən mɨn, məto-inu kitat kotɨtun rəkɨs rəhan
nətəlɨgən o nolən nəratən.

Netəmim itəm koatən-iarəp
namnusən təwɨr

2:4: Wək 20:31 **2:11:** Luk 22:31

12 Nian emuwɨn əpəh Troas o nən-iarəpən nam-
nusən təwɨr rəha Kristo, eməplan məmə Iərəmərə
təmol suatɨp kəm io.
13 Məto esatɨg əmə̈linuən e rəhak nətə̈lɨgən məto-
inu, eməsəplanən piak Taetas ikɨn əh. Kən
emauiatɨpin ilat, miet muwɨn Masetonia.

14 Pəs kotənwiwi Uhgɨn, məto-inu in təmol win
e rəhan tɨkɨmɨr mɨn e nə̈luagɨnən. Kən tahmen
e kig kit itəm təmol win e nə̈luagɨnən mɨnatɨtə̈lɨg
matit rəhan mopael mɨn ne rəhan tɨkɨmɨr mɨn,
Uhgɨn tatit itɨmat e Kristo. Kən itɨmat rəhan mɨn
netəmim itəm ioatən-iarəp nenatɨgən rəha Kristo,
kən nenatɨgən əh in tahmen e nəmiəwɨn kit itəm
tatuwɨn ikɨn pɨsɨn-pɨsɨn mɨn.
15 E nɨganəmtɨ Uhgɨn, itɨmat ekotahmen e
nəmiəwɨn rəha Kristo kəm netəmim rafin,
netəmim itəm Uhgɨn tatosmegəh ilat, ne netəmim
itəm okotuwɨn e nalpɨnən rəha Uhgɨn.
16 Itɨmat nəmiəwɨn rəha nɨmɨsən kəm neen itəm
tatəgətun ilat məmə okotɨmɨs. Kən itɨmat nəmiəwɨn
rəha nəmegəhən kəm neen, itəm tatəgətun ilat
məmə Uhgɨn otosmegəh ilat. ? Kən pah u tɨtun
nolən wək asol əh?
17 Məto itɨmat esotahmenən e netəm əpnapɨn
mɨn, itəm koatən-iarəp nəghatən rəha Uhgɨn o nos
əmən məni. Kəp, məto Uhgɨn təmahl-ipən itɨmat,
kən e Kristo, itɨmat ekotən-iarəp namnusən təwɨr
e nɨganəmtɨ Uhgɨn, kən nəghatən rəhatɨmat təmɨsɨ-
pən e nɨkitɨmat itəm tətuatɨp əm.

2:12: Wək 14:27; 1 Kor 16:9 **2:13:** Wək 20:1 **2:16:** Luk 2:34; 2 Kor 3:5-6

3

1 Okəmə naka nɨkitəmat təht məmə enoatɨləs-ipər
itɨmat məmə itəmat onəkotegəhan lan. Netəmim
neen okotəkəike motos naoa kit itəm kəməte elat
nian koatuwɨn o netəm kotəruru ilat. ?Tahro
nɨkitəmat təht məmə suah kit otəkəike məte naoa
nəhlan etɨmat kəm itəmat? ?O, tahro itəmat əm
nakotolkeike məmə onəkotəte? !Kəp!
2 Itəmat atɨp əm nəkotahmen e naoa itəm tatol əp
wək rəhatɨmat. Naoa əh kəməte-pən e nɨkitɨmat,
itəm netəmim rafin koatafin kən moatɨtun.
3 Itəmat noa rəha wək rəhatɨmat. Kən nəmegəhən
rəhatəmat tatəgətun məmə itəmat naoa kətafin
itəm Kristo təməte. Kristo təməte naoa əh e Narmɨn
Rəha Uhgɨn itəm tatəmegəh, məto təsəteən e nelmɨ
etəmim. Kən in təməsəte-pənən e kəpiel epin-epin,
məto təməte-pən e nɨki netəmim.*

4 Itɨmat esotəgɨnən o nənən nəhlan otəmat məto-
inu itɨmat ioatatɨg e Kristo, kən moatahatətə
əskasɨk e Uhgɨn.
5 Nɨkitɨmat təsəhtən məmə itɨmat əm ekotahmen
o nolən wək u, ne noan rəha wək. Məto Uhgɨn əm
tatol məmə itɨmat ekotɨtun nolən wək.
6 In təmol məmə itɨmat ekotahmen məmə eko-
tuwa rəhan iolwək mɨn rəha nəniəkɨsən wi rəha
nasituən itəm Uhgɨn təmən. Nəniəkɨsən wi əh
təsɨsɨ-pənən e Lou itəm kəməte, məto təmɨsɨ-pən e
Narmɨn Rəha Uhgɨn, məto-inu Lou itəm kəməte
tatol məmə netəmim koatuwɨn o nɨmɨsən, məto

3:1: Wək 18:27; 2 Kor 5:12 **3:2:** 1 Kor 9:2 * **3:3:** Nian Pol tatəghat e nəghatən "kəməsəte-pənən e kəpiel epin-epin," tatəghat e Lou itəm Uhgɨn təmos-ipən kəm Moses, kən Moses təməte e kəpiel. **3:3:** Eks 24:12; Jer 31:33; Esik 36:26-27 **3:4:** Wək 20:31

Narmɨn Rəha Uhgɨn tatos-ipa nəmegəhən.

Nəhag-əhagən rəha Nəniəkɨsən Wi Rəha Nasituən

7 Otətəlɨg-in-tu. Nian Uhgɨn təmətе Lou e
kəpiel, mos-ipən kəm Moses, nəhag-əhagən
əh-ikɨn rəha Uhgɨn, kən nəhag-əhagən əh
təmalpin nɨganəmtɨ Moses, kən netəm Isrel okol
kəsotəplanən nɨganəmtɨn, nat əpnapɨn nəhag-
əhagən tɨnateiuaiu. Kən okəmə wək rəha Lou in
suatɨp itəm tatuwɨn o nɨmɨsən, məto in təhag-əhag,
8 kən wək rəha Narmɨn Rəha Uhgɨn otəhag-əhag
pɨk.
9 ! Okəmə wək itəm kəmakil netəmim məmə
otəkəike motɨmɨs, in tatəhag-əhag, kən wək itəm
tatol netəmim kotətuatɨp e nɨganəmtɨ Uhgɨn, in
tatəhag-əhag pɨk agɨn!
10 Nɨpahrienən, nəniəkɨsɨn oas rəha nasituən
itəm təməhag-əhag aupən, roiu in təsəhag-əhagən,
məto-inu nəniəkɨsɨn wi itəm təhag-əhag pɨk agɨn,
tɨnaprəkɨs-in itəm aupən.
11 ! Kən okəmə wək rəha Lou itəm otəpanɨkə,
tɨnuwa e nəhag-əhagən, kən wək rəha Narmɨn
Rəha Uhgɨn itəm otatɨg lilɨn, tatəhag-əhag pɨk agɨn-
əh!
12 Tol nəhlan, məto-inu emotələhəu-pən əskasɨk
rəhatɨmat nətəlɨgən e wək əh rəha Narmɨn Rəha
Uhgɨn, nətəlɨgən rəhatɨmat təskasɨk e Uhgɨn, kən
məsotəgɨnən o nən-iarəpən rəhan nəghatən.
13 Itɨmat esotahmenən e Moses, itəm təmətalpin
nɨganəmtɨn e nɨməhan agege məmə netəm Isrel

3:6: Jer 31:31; Jon 6:63; 1 Kor 11:25 **3:7:** Eks 34:29 **3:9:** Dut 27:26; Rom 1:17 **3:11:** Luk 22:31 **3:12:** Wək 14:27; 1 Kor 16:9

okəsotəplanən məmə nəhag-əhagən teiuaiu muwɨn mɨkə.
14 Məto Uhgɨn təmol nətəlɨgən rəhalat tiəkɨs.
Kən mətoarus-pa əh-roiu, nɨməhan əh tətahtosɨg-
in nətəlɨgən rəhalat nian kotafin Naoa Rəha
Nəniəkɨsən Oas.† Uhgɨn təsos-irəkɨsən əh nɨməhan
əh, məto-inu tatos-irəkɨs əm e Kristo.
15 Əwəh, mətoarus-pa əh-roiu ne, nian kotafin
Lou rəha Moses, nɨməhan kit tatəfətain nɨkilat.
16 Məto okəmə etəmim pah təuhlin mətag-pən o
Iərəmərə, nɨməhan əh otiet rəkɨs.
17 Otətəlɨg-in-tu, Iərəmərə əh, in Narmɨn. Kən ikɨn
Narmɨn rəha Iərəmərə tətatɨg ikɨn, in tatɨkɨs kitat.
18 Kən kitat, itəm kəsəfətainən nɨganəmtɨtat
e nɨməhan, koatəplan nəhag-əhagən asol rəha
Iərəmərə, kən netəmim koatəplan nəhag-əhagən əh
e nəmegəhən rəhatat. Kən in tatəuhlin nəmegəhən
rəhatat məmə okotuwa kahmen lan e nəhag-
əhagən itəm rəhan nəsanənən tatər tatər. Kən
nəhag-əhagən əh təmɨsɨ-pən o Iərəmərə itəm in
Narmɨn Rəha Uhgɨn.

4

Nat keike e kɨpəhau oas

1 Tol nəhlan, nɨkitɨmat təsəpouən o wək u məto-inu
itɨmat emotos e nasəkitunən rəha Uhgɨn.
2 Məto e nolən rəhatɨmat esotegəhan-inən nolən
itəm tatəhluaig ne nolən aulɨs mɨn. Ko esoteiuəən
məsotəuhlinən nəghatən rəha Uhgɨn. !Kəp! Məto
itɨmat ioatən ətuatɨp əm nɨpahrienən, kən e nolən

3:13: Eks 34:33 † **3:14:** "Naoa Rəha Nəniəkɨsən Oas" in "Oltesteman." **3:16:** Eks 34:34 **3:17:** Jon 8:36; Rom 8:2

əh, e nɨganəmtɨ Uhgɨn, emotol-arəp e nɨganəmtɨ
netəmim rafin məmə rəhatɨmat nolən in tətuatɨp.
3 Kən okəm-naka namnusən təwɨr itəm ekoatən-
iarəp in tatəhluaig o netəmim neen, məto kəp,
tatəhluaig əm o netəmim itəm koatətəu-pən suatɨp
o nuwɨnən e nɨgəm asol.
4 Koatətəu-pən suatɨp əh məto-inu Setan, u in
Iərmɨs itəm tatərəmərə e nətueintən u, təməfətain
nətəlɨgən rəhalat, məmə kəsotəplanən nəhag-
əhagən wɨr rəha namnusən təwɨr itəm tatuəp
mətasiəgəpɨn ilat. Nəhag-əhagən əh təmɨsɨ-pən e
Kristo. Kən nian kitat koatəplan Kristo, kən kitat
koatəplan məmə Uhgɨn in tahro nulan.
5 Itɨmat esotən-iarəp atɨpən itɨmat, məto ioatən-
iarəp Iesu Kristo məmə in Iərəmərə, kən itɨmat
iolwək mɨn rəhatəmat o nərgɨ Iesu.
6 Tol nəhlan məto-inu Uhgɨn u təmən məmə,
“Pəs nəhag-əhagən tuəp masiəgəpɨn ikɨn tapinəp
ikɨn,” in təmasiəgəpɨn e nɨkitat məmə kitat kotɨtun
nehmən nəsanənən, ne nepətən əhag-əhag rəha
Uhgɨn, kən kitat koatehm natɨmnat mɨn əh e
nɨganəmtɨ Kristo.

7 Məto kitat koatos nat keike əh e kɨpəhau oas,
inu nɨpətɨtat. Tol nəhlan məmə otəgətun məmə
nəsanənən wɨr əh taprəkɨs, təmɨsɨ-pən e Uhgɨn,
təsɨsɨ-pamən otat.

8 Nəratən tepət koatɨləs pɨkən itɨmat e suatɨp
mɨn rafin, məto təsərəkɨnən itɨmat. Nian neen
ekotəruru suatɨp, məto esotapəsən nalkutən.

9 Netəmim koatol nəratən kəm itɨmat, məto

4:2: 2 Kor 2:17; 1 Tes 2:5 **4:4:** Efes 2:2; Kol 1:15; Hip 1:3 **4:6:** Jen 1:3; Aes 9:2; 2 Kor 3:18 **4:7:** 2 Kor 5:1 **4:8:** 2 Kor 1:8; 7:5

Uhgɨn təsapəsən itɨmat. Koatoh itɨmat, məto
kəsotərəkɨnən itɨmat.
10 Ikɨn pəhruən ioatuwɨn ikɨn, katohamnu
nɨpətɨtɨmat tahmen e kəmohamnu Iesu. Tol nəhlan
məmə, netəmim okotəplan nəmegəhən rəha Iesu e
nɨpətɨtat.
11 Kən itɨmat itəm ekoatəmegəh, nian rafin
kategəhan-in itɨmat məmə ekotɨmɨs o nərgɨ Iesu.
Tol nəhlan məmə netəmim okotəplan rəhan
nəmegəhən e nɨpətɨtat itəm otəpanɨmɨs nian kit.
12 Kənu, nian rafin itɨmat ioatɨləs pɨkən nɨmɨsən
məmə itəmat onəkotɨtun nəmegəhən itulɨn.

13 Naoa Rəha Uhgɨn tatən məmə, “Emahatətə, kən
tol nəhlan ekatən.” Kən e nolən kitiəh əm rəha
nahatətəən, itɨmat mɨn ekotahatətə, kən tol nəhlan
ekoatən,
14 məto-inu itɨmat ekotɨtun məmə, etəm təmol
Iərəmərə Iesu təmegəh mɨn e nɨmɨsən, in otol itɨmat
ne itəmat, kitat rafin kotəmegəh mɨn e nɨmɨsən
kitat Iesu, kən məf-iarəp kitat e nɨganəmtɨn.
15 Natɨmnat rafin u o nəwɨrən rəhatəmat, kən
nian nəwɨrən rəha Uhgɨn tatiuw-pa netəmim tepət
təhmɨn mɨn okotuwa o Kristo, kən okotos-ipən
nənwiwiən tepət kəm Uhgɨn, kən okotɨləs-ipər
nərgɨn ilɨs ilɨs agɨn.

16 Tol nəhlan, nɨkitɨmat təsəpouən. Nat əpnapɨn
məmə nɨpətɨtat tateiuaiu roiu, məto Uhgɨn tatol
nɨkitɨmat tatuwiwi nian rafin.
17 Tol nəhlan məto-inu, nəratən itəm koatatɨg
lan, ilat nat əpnapɨn əm, kəsotatɨgən tuwəh. Məto

4:10: 1 Kor 15:31 **4:11:** Rom 8:36 **4:13:** Sam 116:10 **4:14:** 1 Kor 6:14 **4:16:** Efes 3:16

noalat in nəhag-əhagən wɨr itəm otətatɨg lilɨn, kən
in təwɨr məfɨgəm taprəkɨs-in ilat.
18 Kən tol nəhlan, nɨganəmtɨtat kəsotətulən e nat
itəm katəplan, məto koatətul e nat itəm kəsəplanən,
məto-inu nat itəm katəplan in nat rəha roiu əm,
otəpanɨkə, məto nat itəm kəsəplanən in namnun
tɨkə.

5

Nɨpətɨn wi əpəh e nego e neai

1 Tol nəhlan, kotɨtun məmə nɨpətɨtat in tahmen
e nimə tapolən itəm kitat kotatɨg lan ikɨn-u e
nətueintən, kən nian kit otəmnəmɨt mərat. Kən
nian nimə tapolən əh tɨkə e nətueintən, məto əpəh
e nego e neai, rəhatat nimə wi əh-ikɨn itəm sənəmə
etəmim təmol, məto Uhgɨn əm təmol, nɨpətɨtat wi
itəm otatɨg lilɨn.
2 Məto roiu e nɨpətɨtat rəha nətueintən, koatəhg
nɨkitat, kən kotolkeike pɨk məmə nian otatuwa
itəm kitat okotuwɨn e nɨpətɨtat wi rəha nego e neai,
tahmen e kitat koatuwɨn e natɨmnat wi.
3 Tol nəhlan məto-inu sənəmə kitat okotuwa
narmɨn əm nɨpətɨn tɨkə, məto okotos nɨpətɨn wi
rəha nego e neai.
4 Nɨpətɨtat itəm otɨmɨs tol kitat koatekɨmɨs moate-
hag rəha nəpouən, məto sənəmə koatolkeike məmə
okotɨmɨs kən nɨpətɨtat otɨkə, kəp. Məto kitat
kotolkeike məmə okotuwɨn e nɨpətɨtat wi məmə
nəmegəhən lilɨn otəwiək nɨpətɨtat rəha nətueintən
itəm otɨmɨs.

4:17: Rom 8:17-18 **4:18:** Kol 1:16 **5:1:** 2 Kor 4:7 **5:2:** Rom 8:23

5 Kən Uhgɨn pɨsɨn əm təmol kitat o natɨmnat mɨn
əh, kən təmos-ipa Narmɨn Rəhan məmə otəgətun
wɨr kəm kitat məmə rəhan nəniəkɨsən mɨn otuwa
pahrien.
6 Kən tol nəhlan, nətəlɨgən rəhatat təskasɨk, kən
kitat kotɨtun wɨr məmə nian koatos əm nɨpətɨn rəha
nətueintən u, kitat koatətul əh ihluə imə Iərəmərə
ikɨn rəhatat.
7 Kitat kotatɨg e nətueintən e nahatətəən e Uhgɨn,
sənəmə e natɨmnat itəm koatəplan.
8 Iatən məmə nətəlɨgən rəhatat təskasɨk, kən ko-
tolkeike məmə kotapəs nɨpətɨtat motuwɨn e nimə
wi rəhatat kitat Iərəmərə.
9 Tol nəhlan, okəmə kotatɨg e nɨpətɨtat, o okəmə
kotapəs nɨpətɨtat rəha nətueintən, kitat kotalkut
pɨk məmə kotol natɨmnat itəm koatol nɨki Iərəmərə
tagien.
10 Kotol nəhlan məto-inu kitat rafin okotəkəike
motətul aupən e Kristo məmə in otakil rəhatat
nolən mɨn, kən kitat kitiəh kitiəh okotos nətouən
tətəu-pən natɨmnat itəm kəmotol e nətueintən,
okəmə nat təwɨr o nat tərat.

Ien əhruin mɨn rəha Uhgɨn

11 Kən roiu əh, məto-inu ekotɨsiai-in Iərəmərə,
kən motalkut məmə ekotiuw-pa netəmim. Uhgɨn
tɨtun itɨmat ne wək rəhatɨmat, kən ekotolkeike
məmə itəmat mɨn onəkotɨtun wɨr itɨmat.
12 Esotolkeikeən məmə ekotɨləs-ipər itɨmat e
nɨganəmtɨtəmat, məto ekotos-ipɨnə rəhatɨmat
nətəlɨgən məmə okəm-naka nɨkitəmat otagien
otɨmat. Kən roiu, nəkotɨtun nuhalpɨnən nəghatən
rəha netəmim itəm kotausit o nolən itəm netəmim

5:6: Hip 11:13-16 **5:8:** Fil 1:23 **5:9:** Kol 1:10; 1 Tes 4:1
5:10: Pri 12:14

koatəplan, məto nɨkilat təsəhtən nat itəm tətatɨg e nɨki etəmim.
13 Okəmə itɨmat ialməl mɨn, məto o nərgɨ Uhgɨn.
Kən okəmə rəhatɨmat nətəlɨgən tətuatɨp əm, in nat
kit itəm otasitu etəmat.
14 Tol nəhlan məto-inu, nolkeikeən rəha Kristo
tatərəmərə etɨmat, məto-inu itɨmat ekotɨtun wɨr
məmə suah kitiəh əm təmɨmɨs o netəmim rafin, kən
tol nəhlan, netəmim rafin kɨnotɨmɨs.
15 Kən təmɨmɨs o netəmim rafin məmə ilat itəm
koatəmegəh, okotapəs nolən natɨmnat itəm ilat
əm kotolkeike, məto ilat kotəkəike motol nolən
mɨn itəm Iesu tolkeike, u etəm təmɨmɨs olat kən
məmegəh mɨn e nɨmɨsən.
16 Tol nəhlan, roiu ne, itɨmat esotakilən netəmim
e nolən itəm netəmim rəha nətueintən kotakil
netəmim lan. Nat əpnapɨn nian kit emotakil Kristo
e nolən əh, məto roiu esotolən.
17 Tol nəhlan, okəmə suah kit təmuwa kitiəh ilau
Kristo, in təmuwa etəmim wi. !Nat oas təmɨkə, kən
nat wi tɨnuwa!
18 Natɨmnat rafin mɨn əh tatɨsɨ-pən e Uhgɨn.
Aupən kitat tɨkɨmɨr mɨn kitat Uhgɨn, məto e Kristo,
in təməmɨk kitat kotuwa iuəhkɨr ron, mol kitat
iolɨn mɨn. Kən təmos-ipa kəm itɨmat wək u rəha
niuw-pamən tɨkɨmɨr mɨn rəha Uhgɨn okotuwa iolɨn
mɨn.
19 Inu tatən məmə Uhgɨn təmiuw-pa rəhan
tɨkɨmɨr mɨn e nətueintən məmə okotuwa iolɨn mɨn
e Kristo, kən məsafin mɨnən rəhalat nolən rat mɨn.
Kən təmos-ipa kəm itɨmat nəghatən u rəha niuw-
pamən tɨkɨmɨr mɨn rəhan okotuwa iolɨn mɨn.

5:14: Hip 5:9 **5:15:** Rom 14:7-8 **5:17:** Rom 8:1; Kal 6:15
5:18: Rom 5:10 **5:19:** Rom 3:23-25

20 Tol nəhlan, itɨmat ien əhruin mɨn rəha Kristo,
kən tahmen məmə Uhgɨn tətaun-in netəmim e
nəwiatɨmat. Kən ioatətapəh əskasɨk otəmat e nərgɨ
Kristo məmə: nakotapəs nolə tɨkɨmɨr, kən motuwa
iolɨ Uhgɨn mɨn.
21 Uhgɨn təmol suah u itəm rəhan nolən rat tɨkə,
məmə in sakrifais rəha nolən rat mɨn rəhatat,
məmə e in, kitat okotətuatɨp e nɨganəmtɨ Uhgɨn.

6

1 Məto-inu itɨmat ioatol wək kitiəh itɨmat Uhgɨn,
ekotətapəh əskasɨk otəmat məmə nian Uhgɨn
tətawte-in rəhan nəwɨrən kəm itəmat, nəsotosən
tahmen in nat əpnapɨn əm,
2 məto-inu Uhgɨn tatən məmə,
"E nian ətuatɨp, eməto ik,
kən e nian rəha nosmegəhən, emasitu lam."
Iakən kəm itəmat, məmə roiu, in nian ətuatɨp rəha
Uhgɨn, roiu in nian rəha nosmegəhən.

Nian əskasɨk mɨn e nəmegəhən rəha Pol

3 Esotolən nat kit itəm suah kit otəme lan e rəhan
nahatətəən, məto-inu esotolkeikeən məmə okəsən
ratən wək rəhatɨmat.
4 Məto nolən mɨn rafin e nəmegəhən rəhatɨmat
koatəgətun məmə itɨmat iolwək mɨn pahrien rəha
Uhgɨn: itɨmat ekotətul əskasɨk e nian rəha nəratən,
ne nian iəkɨs mɨn, ne nian itɨmat ekotəto tərat.
5 Netəmim kəmotoh itɨmat, kən kəmki-pən itɨmat
e kalapus, kən katɨtəp itɨmat məmə okoh itɨmat.
Emotol pɨk wək, məsotapɨlən lapɨn, kən nəumɨs tus
itɨmat.

5:21: Hip 4:15 **6:2:** Aes 49:8 **6:5:** 2 Kor 11:23-27

6 Esotolən nolən kit itəm tatol nɨkitɨmat
tamkɨmɨk, itɨmat ekotenatɨg, nətəlɨgən rəhatɨmat
kaifəməh, ekotol təwɨr kəm netəmim, Narmɨn Rəha
Uhgɨn tatər e nɨkitɨmat, kən ekotolkeike netəmim
e nolkeikeən pahrien.
7 Ekoatən əm nɨpahrienən, kən nəsanənən rəha
Uhgɨn tətatɨg etɨmat. Rəhatɨmat nolən ətuatɨp in
tahmen e natɨmnat rəha nəluagɨnən o nohən ne
nətlosɨgən.
8 Netəmim neen koatɨsiai-in itɨmat, neen
koatehm-əhau itɨmat, neen koatən rat itɨmat,
neen koatən wɨr itɨmat, neen koatən məmə itɨmat
ekoateiuə məmə itɨmat iolwək mɨn rəha Uhgɨn,
məto itɨmat iolwək mɨn pahrien rəhan.
9 Netəmim neen kəsotegəhan-inən məmə itɨmat
aposol mɨn pahrien, məto netəmim tepət koatən
məmə itɨmat aposol mɨn pahrien. Nian rafin
nɨmɨsən tatɨtəp itɨmat, məto ekoatəmegəh əh. Ka-
toh itɨmat, məto kəsohamnuən əh itɨmat.
10 Nɨkitɨmat təpou, məto nian rafin ekotagien əh.
Rəhatɨmat nautə tɨkə, məto itɨmat ekotol netəmim
tepət rəhalat nautə tepət. Rəhatɨmat nat kit tɨkə,
məto ekoatos natɨmnat rafin.
11 Piak mɨn əpəh Korin, emotən rafin nəghatən
kəm itəmat kəsapəsən kit, kən ekotolkeike itəmat e
nɨkitɨmat rafin.
12 Itɨmat esotahtosɨg-inən nolkeikeən rəhatɨmat
otəmat, məto itəmat notahtosɨg-in rəhatəmat
otɨmat.
13 Roiu əh, iatəghat kəm itəmat məmə itəmat
nenətɨk ətuatɨp. Tətuatɨp əm məmə itəmat mɨn,
nakotolkeike itɨmat e nɨkitəmat rafin.

6:6: 1 Tim 4:12 **6:9:** 2 Kor 4:10 **6:13:** 1 Kor 4:14

14 Sotənən kəm netəm kəsotəfakən məmə
nəkoatol wək kit itəmat min ilat. ?Nolən ətuatɨp ne
nolən tərat kiatun nol kələhən nat kit? ?O, nəhag-
əhagən ne napinəpən kiatun nuwamən məpələh
kələh muəghat? !Kəp!
15 Kən e nolən kitiəh əm, Kristo ne Setan, okol
kəsuənən nəghatən kitiəh nian kit. ?Iəfak ne etəm
təsəfakən kiatun nolən nat e nətəlɨgən kitiəh? !Kəp!
16 E Nimə Rəha Uhgɨn, ikɨn kit tɨkə əh-ikɨn o narmɨ
nat mɨn, məto-inu kitat u Nimə Rəha Uhgɨn itəm
tatəmegəh. Kən Uhgɨn təmən məmə,
"Ekatɨg itɨmat min ilat,
kən maliwək itɨmat min ilat,
kən ekuwa io Uhgɨn rəhalat,
kən ilat okotuwa rəhak netəmim."
17 Kən Iərəmərə təmən məmə,
"Tol nəhlan, otiet rəkɨs elat, motan isəu olat.
Kən məsotekən nat itəm tamkɨmɨk e nɨganəmtɨ
Uhgɨn,
kən nɨkik tagien məmə ekos itəmat."
18 "Kən ekuwa rəhatəmat tata,
kən itəmat onəkotuwa nenətɨk mɨn,"
inu nəghatən rəha Iərəmərə itəm in ilɨs agɨn.

7

1 Iolɨk mɨn. Nəniəkɨsən mɨn u rəhatat. Kən
tol nəhlan, pəs kotafəl nɨkitat, motos-irəkɨs
natɨmnat rafin itəm koatol nɨpətɨtat ne narmɨtat
kotamkɨmɨk. Kən pəs kotələhəu kalɨn kitat məmə
rəha Uhgɨn əm motətəu-pən rafin suatɨp itəm nɨkin
otagien lan.

6:14: Efes 5:11 **6:16:** Lev 26:12; Esik 37:27; 1 Kor 3:16 **6:17:** Aes 52:11; Esik 20:34,41; Nol Əpən 18:4 **6:18:** 2 Saml 7:14; 7:8; Jer 31:9

Nɨki Pol təmagien olat

2 Oterəh e nɨkitəmat kəm itɨmat. Esotolən tərat
kəm suah kit, esotiuw-pənən suah kit tərat ikɨn,
esotalkutən məmə ekotos nat kit rəhatəmat e nolən
eko-eko.
3 Esənən nəghatən u məto-inu nəmotol nolən
rat. Emən rəkɨs kəm itəmat məmə ekotolkeike
pɨk itəmat nian rafin, kən nat əpnapɨn nɨmɨsən
o nəwɨrən otuwa e nəmegəhən rəhatɨmat, məto
itəmat əpəh imə e nɨkitɨmat.
4 Io etahatətə əskasɨk etəmat. Iatausit otəmat.
Itəmat nəmotɨləs-ipər pɨk rəhak nətəlɨgən. Emos
nəratən tepət təmuwa e rəhak nəmegəhən, məto
nɨkik tagien maprəkɨs otəmat.
5 Tol nəhlan məto-inu, nian emotuwa Maseto-
nia, esotamegən, məto nian rafin, nəratən tatɨləs
itɨmat təmɨsɨ-pən ikɨn pɨsɨn pɨsɨn mɨn. E nəmegəhən
rəhatɨmat, netəmim kəmotəmou motol nəratən
kəm itɨmat, kən itɨmat ekoatəgɨn.
6 Məto Uhgɨn tatol kepɨn netəmim itəm nətəlɨgən
rəhalat təpou, kən təmol kepɨn itɨmat e nuwamən
rəha Taetas.
7 Kən sənəmə e nuwamən əm rəhan itəm təmol
nɨkitɨmat tagien, məto e nəghatən wɨr rəha nol
kepɨnən itəm nəmotən-ipən kəm in. In təmən-
ipa kəm itɨmat məmə itəmat nakotolkeike pɨk
məmə nəkotəplan io, kən təmən məmə nɨkitəmat
tatəto tərat o nəghatən rəhak, kən təmən məmə
nakolkeike pɨk io moatətul əskasɨk o nərgək. Nian
eməto, nagienən e nɨkik təmər mərioah.
8 Nat əpnapɨn okəmə rəhak naoa aupən təmol
itəmat nakotəto tərat, məto esətoən tərat ron. Məto
aupən, eməto tərat ron, məto-inu eməplan məmə

7:5: 2 Kor 2:13

naoa u təmol itəmat nakotəto tərat, məto rəha nian
əkuəkɨr əm.
9 Məto roiu, nɨkik tagien, kən sənəmə məmə
nəmotəto tərat, kəp. Nɨkik tagien məmə nian
nəmotəto tərat, nəmotəuhlin itəmat e rəhatəmat
nolən rat mɨn. Nɨpahrienən, Uhgɨn tolkeike
məmə kitat okotəto tərat o nolən tol min-nulan.
Kən məto-inu nəmotəuhlin itəmat, kən natɨmnat
itəm emotən aupən kəm itɨmat təməsolən məmə
nəmotakiəh e rəhatɨmat nahatətəən.
10 Kən nian koatəto tərat e nolən itəm Uhgɨn
tolkeike, kən kotəuhlin kitat e rəhatat nolən
rat, kən Uhgɨn tatosmegəh kitat. Kən nɨkitat
otəsəpouən o nolən əh. Məto nian koatəto tərat e
nolən rəha nətueintən, tatiuw-pən kitat e nɨmɨsən.
11 Otəplan-tu nəmegəhən rəhatəmat nian
nəmotəto tərat e nolən itəm Uhgɨn tolkeike. Nolən
əh, noan tepət: nakotolkeike motalkut əskasɨk
məmə nəkotol nolən ətuatɨp, kən motoalkut
əskasɨk məmə nokotəg-ətuatɨp-in rəhatəmat
nolən rat mɨn, kən motetəhau nolən rat mɨn,
kən narmɨtəmat təmiwɨg nəmotaut motəgɨn nolən
rat mɨn. Nəmotolkeike məmə nəkotəplan mɨn
io, kən nakotolkeike pɨk məmə nakotətul əskasɨk
o nərgək. Kən nəmoatətul matɨp məmə nəkotol
nalpɨnən kəm netəm kotol nolən rat. E nolən mɨn
rafin rəhatəmat, nəmotəgətun məmə nəsotolən nat
kit tərat e natɨmnat u.
12 Kən eməte naoa u kəm itəmat, məto esəteən
o suah u itəm təmol nolən rat, kən esəteən o
suah u itəm in təmərəkɨn. Kəp. Eməte ilə məmə
itəmat onəkotəplan əsas e nɨganəmtɨ Uhgɨn məmə
nəkoatətul əskasɨk o nərgɨtɨmat.

7:8: 2 Kor 2:4 **7:10:** Mat 27:3-5; Hip 12:16-17

13 Natɨmnat rafin mɨn əh koatɨləs-ipər nətəlɨgən
rəhatɨmat.
Sənəmə itɨmat əm itəm nəmoatɨləs-ipər nətəlɨgən,
məto nɨkitɨmat tagien pɨk o Taetas, məto-inu nɨkin
tagien məmə nəmoatɨləs-ipər mɨn nətəlɨgən rəhan.
14 Emən-ipən kəm in məmə etausit pɨk otəmat,
kən itəmat nəməsotolən io ekaulɨs. Natɨmnat rafin
itəm emotən kəm itəmat, ilat nɨpahrienən. Kən
e nolən kitiəh əm, natɨmnat rafin itəm emotən
kəm Taetas etəmat, kən motausit ron, ilat mɨn
nɨpahrienən.
15 Taetas, nɨkin tatəht əh məmə itəmat rafin agɨn-
əh nəmotol nəwian, kən moatəgɨn moatasiəp nian
nəmotegəhan-in məmə otuwa məplan itəmat. Kən
nian nɨkin tatəht natɨmnat mɨn əh, nolkeikeən
rəhan otəmat tatər təhmɨn mɨn.
16 Nɨkik tagien pɨk məto-inu etahatətə əskasɨk
etəmat məmə nəkoatol naka itəm tətuatɨp.

8

Pol təmətapəh məmə okotawte

1 Piak mɨn ne wɨnɨk mɨn, ekotolkeike məmə
nəkotɨtun nəwɨrən rəha Uhgɨn itəm təmawte-in
kəm niməfak mɨn əpəh Masetonia məmə ilat
kotɨtun nasituən e netəmim neen mɨn.
2 Ilat kəmotatɨg e nəratən asol kit ne nian əskasɨk
mɨn, kən nat əpnapɨn ilat nan rat rəhalat nautə
tɨkə agɨn, məto nəmegəhən rəhalat tərioah wɨr e
nagienən. Kən nan ratən ne nagienən kəmuoe-in
nolən təwɨr. E nolən əh, kəmotərakin məni tepət
motos-ipən kəm iəfak mɨn əpəh ikɨn mɨn.

8:1: Rom 15:26; 2 Kor 9:1-2

3 Iatən-iarəp kəm itəmat məmə ilat kəmotos-ipən
tepət, taprəkɨs-in itəm netəmim nɨkilat təht məmə
okol kəsotolən. Kən ilat atɨp kəmotol.
4 Kəmotətapəh amul otɨmat məmə itɨmat
ekotegəhan pəs ilat kotasitu e wək rəha nos-ipən
məni kəm iəfak mɨn əpəh Jerusalem.
5 Kəmotaupən kos-ipən nəmegəhən rəhalat kəm
Iərəmərə, kən uarisɨg, kəm itɨmat, e nolən itəm
Uhgɨn tolkeike. Nɨkitɨmat təsəhtən məmə okotol
tepət nəhlan, məto kəmotol.
6 Kən tol nəhlan, emotuəh nɨki Taetas məmə
otɨtəlɨg-pɨnə otəmat. In təmaupən məghat kəm
itəmat o nolən nat u, kən tol nəhlan, emotətapəh
məmə in otəghat kəm itəmat məmə nəkotol nam-
nun wək wɨr rəha nawteən əh itəm nəmotətuoun.
7 E natɨmnat mɨn u rafin, itəmat nəmotol
təwɨr pɨk maprəkɨs, inu nahatətəən rəhatəmat,
ne nəghatən rəhatəmat, ne nɨtunən rəhatəmat,
ne nolən rəha nətul əskasɨkən, ne nolkeikeən
rəhatəmat otɨmat. Kən roiu, iakolkeike məmə
nəkotol wək kit mɨn e nolən təwɨr pɨk maprəkɨs,
inu wək wɨr rəha nawteən.
8 Esənən məmə nəkotəkəike motol. Məto
emotəgətun kəm itəmat məmə netəm pɨsɨn pɨsɨn
mɨn nɨkilat tagien o nasituən e wək əh. Kən roiu
əh, iakolkeike məmə ekɨsɨlu wɨr məmə nolkeikeən
rəhatəmat in nɨpahrienən tahmen elat, o kəp.
9 Itəmat nəkotɨtun wɨr nəwɨrən rəha Iərəmərə
Iesu Kristo itəm təmawte-in kəm itəmat, məmə
nat əpnapɨn rəhan nautə tepət, məto təmol otəmat
məmə in rəhan nautə tɨkə. Kən məto-inu təmol
məmə rəhan nautə tɨkə, kən mol itəmat rəhatəmat
nautə tepət.

8:7: Rom 15:26; 2 Kor 9:1-2 **8:9:** Mat 8:20; Fil 2:6-7

10 Kən inu rəhak nətəlɨgən e natɨmnat mɨn
u, itəm otasitu etəmat. Otol namnun e wək
itəm nəmotətuoun e nup uarisɨg. Nɨkitəmat
təmaupən məht məmə nəkotol wək əh, kən itəmat
nəmotaupən motətuoun motol.
11 Tol nəhlan, roiu otol namnun wək u rəha
nos-ipənən. Kən rəhatəmat nətəlɨgən o nolən wək
u itəm nakotolkeike pɨk məmə nəkotol, in otuwa
nɨpahrienən, kən itəmat onəkotol e rəhatəmat atɨp
natɨmnat.
12 Okəmə nɨkitəmat tagien o nos-ipənən, kən
Uhgɨn nɨkin tagien o nosən natɨmnat əm itəm
nakoatos moatos-ipən. Kən in təsətapəh-inən
natɨmnat itəm tɨkə otəmat.
13 Esotolkeikeən məmə nəmegəhən rəha
netəmim neen otɨmətɨg məto-inu kəmotos
rəhatəmat məni, məto nəmegəhən rəhatəmat in
otiəkɨs məto-inu nəmotasitu elat. Kəp. Iakolkeike
məmə tahmen-ahmen əm otəmat rafin.
14 Roiu, itəmat nakoatos tepət kən motɨtun na-
situən elat. Kən o nian mɨn neen, ilat kotɨtun
noorən kəm itəmat okəmə rəhatəmat tɨkə. Kən
itəmat nakotahmen-ahmen əm,
15 tahmen e itəm Naoa Rəha Uhgɨn tatən məmə,
"Netəmim itəm kəmotəulək tepət, tahmen əm,
təsaprəkɨsən.
Kən netəmim itəm kəmotəulək noan-məsɨn, rəhan
nagwənən tahmen əm, təsɨkəən."

Taetas təmuwɨn Korin

16 Iatənwiwi Uhgɨn məmə təmələhəu-pən e
nɨki Taetas nətəlɨgən o nasituən etəmat, tahmen-
ahmen e rəhak.

8:12: Mak 12:43-44 **8:15:** Eks 16:18

17 Tol nəhlan məto-inu Taetas, nɨkin tagien o
nɨmnəən məplan itəmat tahmen e itəm emən kəm
in. Kən taprəkɨs-in itəm əh, nɨkin tagien pɨk o
nasituən etəmat, kən in rəhan əm nətəlɨgən məmə
in otɨmnə məplan itəmat.
18 Kən itɨmat ekotahl-ipɨnə mɨn piətat kit mɨn
tɨmnə ilau min. Suah u, netəm e niməfak mɨn
koatɨsiai-in o rəhan wək o nən-iarəpən namnusən
təwɨr.
19 Kən taprəkɨs-in inu, niməfak mɨn kəmotɨtəpun
məmə otuwa itɨmat min o nɨləsən məni u muwɨn
əpəh. Kən itɨmat ekotərəmərə lan o noorən məmə
otɨləs-ipər nərgɨ Iərəmərə, kən matəgətun məmə
nɨkitɨmat otagien pɨk o nasituən.
20 Itɨmat esotolkeikeən məmə suah kit otən rat
itɨmat o nolən rəha noorən məni asol əh.
21 Tol nəhlan, itɨmat ekotalkut pɨk məmə eko-
tol nat itəm tətuatɨp, məto sənəmə e nɨganəmtɨ
Iərəmərə əm, məto e nɨganəmtɨ netəmim mɨn.

22 Kən ekotahl-ipɨnə piətat kit mɨn iləhal suah mil
u. Suah əh, e wək tepət ne nolən tepət, emotɨsɨlu
wɨr məmə in tolkeike pɨk məmə otasitu. Kən roiu,
in tolkeike pɨk məmə otasitu məto-inu in tətahatətə
pɨk etəmat.
23 Kən o Taetas, itɨmlau min ekioal wək kitiəh əm,
kən in mɨn tatol wək e nɨkitəmat o nasituən etəmat.
Kən o piətat mɨn, ilat ien əhruin rəha niməfak mɨn,
kən nolən wɨr mɨn e nəmegəhən rəhalat koatɨsiai-
in Kristo.
24 Tol nəhlan, otol rəhatəmat nolən kəm suah
miləhal əh məmə nakotolkeike pahrien iləhal,
kən iləhal okəhalɨtun o nat naka itɨmat ekotausit
otəmat. Kən otol-wɨr kəm ilat məmə niməfak mɨn

okotəplan.

9

1 Okəmə esəteən naoa u kəm itəmat, in təwɨr əm
məto-inu nəkotɨtun rəkɨs wək u rəha nasituən e
iəfak mɨn əpəh Jerusalem.
2 Iatən nəhlan məto-inu io ekɨtun məmə nako-
tolkeike məmə onəkotasitu. Kən ematɨləs-ipər
nolən wɨr rəhatəmat o netəm Masetonia, matən
kəm ilat məmə e nup itəm tɨnuwɨn rəkɨs, itəmat
əpəh Akaea, nəmoatətul matɨp o nos-ipənən. Kən
nian kəmotəplan məmə nɨkitəmat tagien pɨk o na-
situən, təmol mɨn ilat tepət kotolkeike məmə okot-
asitu mɨn.
3 Məto roiu, etahl-ipɨnə piətat miləhal u məmə
iləhal okəhaləplan itəmat məmə itəmat onəkotol
nat itəm nəmotən, tahmen əm məmə emən mihin,
kən tol nəhlan rəhatɨmat nəghatən o nɨləs-ipərən
nolən wɨr rəhatəmat, sənəmə nat əpnapɨn əm.
4 Məto okəmə nəsotolən, kən nian ekɨmnə itɨmat
netəm Masetonia neen, kən okotəplan məmə
itəmat nəsotolən əh, kən nolən əh otol itɨmat eko-
taulɨs, məto-inu itɨmat enoatɨləs-ipər rəkɨs itəmat.
Kən otol itəmat nakotaulɨs taprəkɨs.
5 Tol nəhlan, nɨkik təht məmə ekəkəike mətapəh
o piətat miləhal məmə okotɨmnə rəkɨs pitən kəplan
itəmat, kən motol namnun wək o nəmki-pamən
məni asol itəm nəmotən-iəkɨs məmə nakotos-ipən.
Məto iakolkeike məmə in nos-ipənən kit itəm tatɨsɨ-
pən atɨp e nɨkitəmat, sənəmə suah kit tatəkəike kəm
itəmat məmə nakotos-ipən.

Nolən nawteən

8:24: 2 Kor 7:13-14 **9:1:** 2 Kor 8:1-7

6 Sotaluinən nat u. Etəm tatəfe noan məsɨn,
matəulək-in noan məsɨn. Kən etəm tatəfe tepət,
matəulək-in tepət.
7 Itəmat kitiəh kitiəh nakəkəike mos-ipən nat
naka nəmən e nɨkim məmə nakos-ipən. Okəmə
nɨkim təsagienən ron, təsəwɨrən məmə nakos-ipən.
Kən okəmə nakos-ipən məto-inu suah kit tatəkəike
kəm ik məmə nakos-ipən, in mɨn təsəwɨrən. Ekən
nəhlan məto-inu Uhgɨn tolkeike etəm u tatos-ipən
e nɨkin pahrien.
8 Kən Uhgɨn tɨtun nawte-inən nəwɨrən rafin
agɨn kəm itəmat məmə e nian rafin e natɨmnat
rafin, nakotos natɨmnat rafin itəm tətuatɨp məmə
nəkotəkəike motos, kən moatos tepət mɨn əh-ikɨn
məmə nakotoor kəm netəmim.
9 Naoa Rəha Uhgɨn tatən məmə,
"In tatoor rəhan natɨmnat tepət kəm ian-rat mɨn,
kən rəhan nolən ətuatɨp tətatɨg lilɨn."
10 Kən Uhgɨn itəm tatos-ipən nɨkuti nat o etəm
tatəfe, kən matos-ipɨnə pɨret o nunən, e suatɨp
kitiəh əm in otos-ipɨnə nat tepət kəm itəmat mol
in tepət mɨn məmə, itəmat nəkotɨtun nasituən e
netəmim neen mɨn, kən in otol noan tepət itəm
təmɨsɨ-pən e nolən ətuatɨp rəhatəmat.
11 E natɨmnat rafin e nəmegəhən rəhatəmat, Uhgɨn
otos-ipən rəhan nəwɨrən kəm itəmat məmə itəmat
nəkotɨtun nawteən e nian rafin. Kən nian ekotoor
rəhatəmat nasituən, netəmim okotənwiwi Uhgɨn
ron.
12 Wək u itəm itəmat nəkotol, tatos-ipən məni
o nagwənən kəm netəmim rəha Uhgɨn u nəumɨs

9:6: Prov 11:24-25 **9:9:** Sam 112:9 **9:10:** Aes 55:10 **9:11:** 2 Kor 1:11; 4:15

tatus ilat, məto tatol nat wɨr kit mɨn taprəkɨs, inu
nənwiwiən itəm təmər mərioah e nɨki netəmim
matuwɨn o Uhgɨn.
13 Nian nəkotol wək u, natol-arəp nolən
rəhatəmat kəm netəmim tepət. Kən ilat okotɨləs-
ipər nərgɨ Uhgɨn ron, məto-inu itəmat nəkoatol
pahrien nolən rəha netəmim itəm koatən
nɨpahrienən e namnusən təwɨr rəha Kristo. Kən
okotɨləs-ipər nərgɨ Uhgɨn o nawteən rəhatəmat e
məni asol kəm ilat ne netəmim rafin.
14 Kən nian koatəfak otəmat, nɨkilat tuwɨn
otəmat məto-inu Uhgɨn təmawte-in rəhan nəwɨrən
kəm itəmat taprəkɨs agɨn-əh məmə nəmotasitu pɨk
elat.
15 !Pəs kotən kəm Uhgɨn məmə nɨkitat tagien o
Nətɨn itəm təmos-ipa kəm kitat, u in nat təwɨr agɨn
maprəkɨs!

10

Pol təmuhalpɨn nəghatən e rəhan wək

1 Io Pol, io atɨp, iatəkəike e nat kit kəm itəmat.
Netəmim neen koatən məmə nian kitat min itəmat,
rəhak nətəlɨgən in ləhau əm, məto nian ekiet rəkɨs
etəmat, rəhak nolən təskasɨk pɨk. Kristo, in rəhan
nətəlɨgən ləhau, kən in etəm mətɨg. Kən e nolən
kitiəh əm,
2 iatətapəh otəmat məmə, onəkotol nolən
rəhatəmat tətuatɨp məmə nian ekɨmnə, məsəhai
pɨkən itəmat. Məto ekɨtun məmə ekəhai netəmim
neen u koatən məmə ekoatətəu-pən nolən rəha
nətueintən u,

10:1: 1 Kor 2:3 **10:2:** 1 Kor 4:21

3 məto-inu nat əpnapɨn ekotatɨg e nətueintən u,
itɨmat esotəluagɨnən e nolən rəha nətueintən u.
4 Natɨmnat rəha nəluagɨnən itəm itɨmat
ekoatəluagɨn lan, sənəmə nat itəm nətueintən
koatəluagɨn lan. Kəp, natɨmnat rəhatɨmat, ilat
koatos nəsanənən rəha Uhgɨn o nərəkɨnən ikɨn
tiəkɨs o nuwɨnən ikɨn ima tɨkɨmɨr mɨn.
5 Itɨmat ekoatərəkɨn nəghatən eiueiuə mɨn ne
nətəlɨgən ausit mɨn, ilat rafin itəm koatən-iəhau
netəmim o nɨtunən Uhgɨn. Nətəlɨgən mɨn rafin itəm
tɨkɨmɨr mɨn rəha Uhgɨn, itɨmat ekoatəluagɨn elat,
motol win elat, motol məmə ilat rafin okotol nəwia
Kristo.
6 Kən nian itəmat nakotətəu-pən wɨr nəwia Kristo,
itɨmat ekoatətul matɨp o nolən nalpɨnən kəm
netəmim rafin itəm koatəht nəwian.
7 Itəmat nakoatəplan nat itəm ihluə, məto
nəkotəruru nɨpətɨn. Okəmə suah kit tɨtun pahrien
məmə in etəmim rəha Kristo, kən in otətəlɨg-in wɨr
mɨn məmə itɨmat mɨn rəha Kristo tahmen lan.
8 Nat əpnapɨn iatəghat ausit məsɨn o nepətən
itəm Iərəmərə təmos-ipa, okol esaulɨsən ron.
Təmos-ipa o niləkɨnən itəmat, sənəmə o nɨləs-
iəhauən itəmat.
9 Esolkeikeən məmə nɨkitəmat təht məmə ekəte
naoa mɨn kəm itəmat e nolən itəm netəmim neen
koatən, məmə otol itəmat nakotəgɨn.
10 Ilat kotən rat io məmə, “Rəhan naoa təfɨgəm
kən masɨlə, məto nian tətan kitat min, in sənəmə
etəm əskasɨk kit, kən rəhan nəghatən in nat
əpnapɨn əm.”
11 Netəm tol nəhlan kotəkəike motɨtun məmə,
nolən rəhatɨmat itəm koatəplan e naoa mɨn

10:4: Efes 6:13-17 **10:8:** 2 Kor 13:10

emotahl-ipən nian itɨmat isəu, məto nian ekotɨmnə, ekotol rafin nolən mɨn əh.

12 Esotolkeikeən məmə ekotəplan ahmen itɨmat ne netəm pɨsɨn neen itəm koatɨləs-ipər atɨp ilat. !Kəsi, itɨmat esotahmenən! !Kəp, iatəsan əm! Nian ilat atɨp əm koatəplan ahmen ilat mɨn, kən koatakil atɨp əm ilat mɨn, tol rəhalat nɨtunən talməl.

13 Məto itɨmat, esotəghat ausitən taprəkɨs e nepətən rəhatɨmat, məto ekotəghat ausit e wək itəm Uhgɨn təmələhəu-pən məmə rəhatɨmat, kən wək u, itəmat mɨn əpəh ikɨn.

14 Kən nəghat ausitən e nepətən rəhatɨmat otəmat in ətuatɨp əm, in təsepət pɨkən. Okəmə esotuwamən otəmat, okol esotəghatən nəhlan. Məto nɨpahrienən, emotaupən motuwa mətoarus-pa itəmat nian emotan moatən-iarəp namnusən təwɨr rəha Kristo.

15 Netəmim neen koatəghat ausit o wək itəm suah pɨsɨn təmol. Məto itɨmat ekoatəghat ausit əm e wək itəm Uhgɨn təmələhəu-pən kəm itɨmat. Itɨmat emotələhəu-pən əskasɨk nətəlɨgən rəhatɨmat məmə nahatətəən rəhatəmat otəwiə təhmɨn mɨn, kən tol nəhlan, rəhatɨmat wək e nɨkitəmat otol iahgin mepət,

16 kən tol nəhlan, ekotɨtun nuwɨnən motən-iarəp namnusən təwɨr e ikɨn mɨn e nɨkalɨ imatəmat ikɨn muwɨn təhmɨn mɨn. Kən e nolən əh, itɨmat esotolən wək e ikɨn kit itəm suah kit tɨnol wək rəkɨs ikɨn, kən məsotəghat ausitən o wək rəha etəm pɨsɨn.

17 Məto Naoa Rəha Uhgɨn tatən məmə, “Pəs etəm tatəghat ausit, in otəghat ausit əm e natɨmnat itəm Iərəmərə təmol.”

10:13: Rom 12:3 **10:17:** Jer 9:24; 1 Kor 1:31

18 Iatən nəhlan məto-inu, kəsɨsiai-inən etəmim
itəm tatɨləs-ipər atɨp in, məto katɨsiai-in əm etəmim
itəm Iərəmərə tatɨləs-ipər.

11

Pol ne aposol eiueiuə mɨn

1 Iakolkeike məmə nakotegəhan-in io pəs ekən
rəhak məsɨn nalmələn kəm itəmat. Məto pahrien,
noatol rəkɨs.
2 Iatehm wɨr itəmat, məsolkeikeən məmə suah kit
mɨn otəmki-rəkɨs itəmat e nelmək, kən nolən əh
rəhak təmɨsɨ-pən əm o Uhgɨn. Io tata rəhatəmat,
kən itəmat nəkotahmen e pətan əkəku wi kit itəm
kɨnən rəkɨs məmə okos rəham kətɨm kan məmə
otətəu-pən suah kitiəh əm, nərgɨn u Kristo. Kən
iatehm wɨr rəhak pətan əkəku əh məmə ekegəhan-
in-pən in kəm rəhan iərman, kən in təruru əh
iərman.
3 Məto iatəgɨn məmə onəkotahmen e If itəm Se-
tan təmeiuə in e nəghatən ətehen. Iatəgin məmə
suah kit otiuw-pən rəhatəmat nətəlɨgən tuwɨn
ik pɨsɨn, kən nakotapəs rəhatəmat nolkeikeən o
Kristo, itəm in tətuatɨp məpiə wɨr.
4 Iatən nəhlan məto-inu okəmə suah kit tatuwa
otəmat matən-iarəp Iesu itəm tol pɨsɨn e Iesu itəm
ekoatən-iarəp, o okəmə itəmat nakoatos narmɨn
itəm tol pɨsɨn e Narmɨn nəmotos rəkɨs, o nakotəto
namnusən təwɨr itəm tol pɨsɨn e itəm nəmotos rəkɨs,
məto itəmat ialməl mɨn, nakotegəhan-in əm.

10:18: 1 Kor 4:4 **11:2:** Efes 5:26-27 **11:3:** Jen 3:4,13 **11:4:** Kal 1:8-9

5 Aposol mɨn əh itəm itəmat nakoatən məmə
ilat “aposol mɨn ilɨs pɨk,” məto e rəhak nətəlɨgən
esəplanən məmə ilat ilɨs maprəkɨs-in io.
6 Okəmə naka kəsəgətun wɨrən io e nəghatən,
məto ekɨtun wɨr nəukətin namnusən təwɨr. Itɨmat
emotəgətun nat əh kəm itəmat e nolən mɨn rafin
nian tepət.

7 Nian ematən-iarəp namnusən təwɨr rəha Uhgɨn
kəm itəmat, esolən məmə nakotətou nat kit. Io
atɨp əm emos-iəhau io o nɨləs-ipərən itəmat. ?Kən
tahro? ?Nolən əh in təfagə rat kit? !Kəp!
8 Nian ematol wək kitat min itəmat, niməfak
mɨn ik pɨsɨn kəmoatətou io. Iuəhkɨr tahmen məmə
emakləh-in ilat məmə ekasitu etəmat.
9 Kən nian kəmoatan, kən rəhak nat kit tɨkə,
esətapəhən o suah kit o nasituən məto-inu pi-
atat mɨn itəm kəmotɨsɨ-pən Masetonia kəmotos-ipa
natɨmnat itəm rəhak tɨkə. Tol nəhlan, esətapəh-
inən nat kit otəmat, kən məsos-ipənən wək əskasɨk
otəmat o nehmən io, kən ekol nəhlan nian rafin.
10 Tahmen e nɨpahrienən rəha Kristo tətatɨg lak,
iatən pahrien məmə suah kit tɨkə ikɨn mɨn rafin
əpəh Akaea o nən-iəhauən io o nəghat ausitən o
nəsətapəh-inən nasituən.
11 ?Kən tahro ekəsətapəh-inən nat kit otəmat,
məto-inu esolkeikeən itəmat? !Kəp! Uhgɨn tɨtun
məmə ekolkeike pɨk itəmat.

12 Netəmim neen kotolkeike məmə nɨkitəmat
təht ilat məmə kotahmen etɨmat e wək itəm
koatəghat ausit ron. Məto iakatəkəike o nolən rəha

11:5: 1 Kor 15:10; 2 Kor 12:11 **11:6:** 1 Kor 2:1,13 **11:7:** 1 Kor 9:18 **11:9:** 2 Kor 12:13; Fil 4:15-16

nəsətapəh-inən natɨmnat məmə rəhalat nəghatən otiet morin.
13 Netəm nəhlan, ilat aposol eiueiuə mɨn, kən koateiuə-in netəmim e wək rəhalat. ! Kən ilat koatan tahmen məmə ilat aposol mɨn pahrien rəha Kristo, məto kəp!
14 Məto kəsotautən e nolən əh, məto-inu Setan atɨp, tətan tahmen məmə in nagelo kit rəha nəhag-əhagən.
15 Kən sənəmə in nat kit itəm okotaut lan, okəmə iolwək mɨn rəha Setan kotan tahmen məmə ilat iolwək mɨn rəha nolən tətuatɨp. E namnun nian, ilat okotos rəhalat nətouən tətəu-pən nolən mɨn rəhalat.
16 Ekɨsɨmatɨp mɨn. Pəs suah kit tɨkə nɨkin təht məmə io ialməl. Məto okəmə nɨkitəmat təht nəhlan, kən otegəhan-in io pəs ekol nolən rəha ialməl məsɨn, kən ekəghat ausit məsɨn.
17 Nəghatən u rəhak sənəmə nat itəm Iərəmərə təmən-ipa kəm io məmə ekən. Məto iatəghat əm tahmen e ialməl kit.
18 Netəmim tepət koatəghat ausit o nolən mɨn rəha nətueintən, kən tol nəhlan, io mɨn, ekəghat ausit.
19 ! Ei! ! Nakotenatɨg wɨr, kən tol nəhlan, motegəhan-in məmə iaməl mɨn kotəgətun itəmat!*
20 Nakotegəhan-in əm okəmə suah əpnapɨn kit tatol itəmat slef, o okəmə tatos nat kit rəhatəmat e nolən eko-eko, o tatɨləs-ipər atɨp in, o tatem-pən nɨganəmtɨtəmat.
21 ! Iataulɨs məmə nətəlɨgən rəhatɨmat təpou pɨk məmə esotolən nolən rat mɨn əh!

---

* **11:19:** E ves 19-21, Pol tatəghat əsan ilat. Nɨpahrienən, in tatən-iəhau ilat.

Rəhak nəghatən in talməl, məto nolən naka itəm
netəm əh kotəmə okotəghat ausit ron, io mɨn,
ekəghat ausit ron.
22 ?Tahro? ?Ilat koatən məmə ilat netəm Hipru?
Io mɨn. ?Koatən məmə ilat netəm Isrel? Io mɨn. ?
Koatən məmə ilat noanol rəha Epraham? Io mɨn.
23 ?Koatən məmə ilat iolwək mɨn rəha Kristo? Io
mɨn, məto ekaprəkɨs-in ilat. Kəsi, iatəghat tahmen
e ialməl kit. Emol wək pɨk taprəkɨs-in ilat, kən kɨləs-
ipən io e kalapus nian tepət taprəkɨs-in ilat, kən
kəmalis io taprəkɨs-in ilat, kən iuəhkɨr ekɨmɨs nian
tepət.
24 Nian faif, noanol rəha Isrel kəmotalis io mau
tate-nain.
25 Nian kɨsɨl, kəmalis io e nɨkɨlkɨl. Nian kit
kəmaht io e kəpiel apɨn. Nian kɨsɨl emuwɨn e nego
kən nego tamnɨm, kən nian kit emeai əpəh itəhəi
lokamnɨm o nian apiəpiə kit, lapɨn ne nərauiəgən.
26 Nian rafin etaliwək o nolən wək rəhak. Kən
iuəhkɨr naruə asol tɨləs io ekɨmɨs, kən emətatɨg ikɨn
tasɨlə ikɨn imaa iakləh mɨn, kən ikɨn tasɨlə ikɨn imaa
natimak mɨn noanol rəha Isrel, kən ikɨn tasɨlə ikɨn
imaa Iaihluə mɨn, kən ikɨn tasɨlə ikɨn e taon asol,
kən ikɨn tasɨlə ikɨn e ikɨn taruən-aruən ikɨn, kən ikɨn
tasɨlə ikɨn əpəh itəhəi, kən ikɨn tasɨlə ikɨn imaa piak
eiueiuə mɨn.
27 Emol pɨk wək, kən nian tepət esapɨlən lapɨn.
Nian mɨn neen, nəumɨs tus io, kən mətoaoa, kən
nian tepət nɨgak nagwənən tɨkə. Kən nian tepət
iatətəp, kən rəhak natɨmnat təsahmenən o nətəpən.
28 Kən taprəkɨs-in natɨmnat mɨn əh, nian rafin
nɨkik təht pɨk niməfak mɨn rafin.

11:22: Fil 3:5 **11:23:** Wək 16:23 **11:24:** Dut 25:3 **11:25:** Wək 16:22; 14:19 **11:26:** Wək 9:23; 14:5

29 Okəmə suah kit rəhan nəmegəhən teiuaiu, kən io mɨn, rəhak nəmegəhən teiuaiu. Okəmə suah kit tatit suah kit mɨn e təfagə rat, kən nɨkik tɨtahmə pɨk ron.
30 Okəmə ekəike məghat ausit, kən ekəghat ausit o nat itəm tatəgətun məmə rəhak nəsanənən tɨkə.
31 Kən Uhgɨn, u in Uhgɨn ne Tata rəha Iərəmərə Iesu, itəm katɨləs-ipər nərgɨn nian mɨn rafin namnun tɨkə, tɨtun məmə io, eseiuən.
32 Əpəh Tamaskes, etəm-iasol rəha Kig Aretas təmələn rəhan mopael mɨn o nehm wɨrən nafiluə rəha taon məmə okotegəs-in motaskəlɨm motɨləs-ipən io e kalapus.
33 Məto kəmɨləs-ipən io e kətɨm asol kit, kətupən nol lan, kɨləs-ipən e winta e fenɨs asol kəmol e kəpiel, kən kəhlman-əhlman tuwɨn əpəh ləhau, kən inəh suatɨp emagɨm lan.

12

Nihlɨn kit ne nat kit tahmen e napɨlaiirən

1 Ekəike matəghat ausit, nat əpnapɨn təsolən win e nat kit ikɨn, məto ekəkəike matən natɨmnat mɨn tahmen e napɨlaiirən ne nəghatən wi mɨn itəm Iərəmərə təmol əp kəm io.
2 Ekɨtun iəfak kit itəm tətahatətə e Kristo.* E nup fotin tɨnuwɨn rəkɨs, Uhgɨn təmɨləs muwɨn əpəh ilɨs e nego e neai.† Iəkəruru okəmə nɨpətɨn tɨnatuwɨn, o narmɨn əm, Uhgɨn əm tɨtun.

11:33: Wək 9:23-25 * **12:2:** Pol tatəghat-in atɨp. † **12:2:** Nəghatən Kris ətuatɨp tatən məmə, “neai tatol kɨsɨl lan.” Məto nɨpətɨn tatən məmə “nego e neai u in ikɨn rəha Uhgɨn.”

3 Kən ekən min məmə iəkəruru okəmə nipətin
tinatuwin, o narmin əm, Uhgin əm titun. Məto
ekitun məmə suah əh,
4 Uhgin təmiləs muwin əpəh iman ikin.‡ Kən
in təmətо nat anion min itəm təsətuatipən məmə
etəmim rəha nətueintən otən.
5 Ekəghat ausit o etəm tol nəhlan, məto esəghat
ausit atipən ron io, məto ekəghat ausit əm o rəhak
nolən min itəm nəsanənən tikə elat.
6 Məto okəmə ekən məmə ekəghat ausit, okol
esalmələn, məto-inu ekəghat-in nipahrienən. Məto
esəghat ausitən nəhlan, kən tol nəhlan, suah kit
tikə itəm otiləs-ipər io ilis taprəkis nat itəm tətuatip.
Iakolkeike məmə otəplan ahmen io e nat naka itəm
ekən, o ekol.

7 Uhgin təsolkeikeən məmə etausit o nəghatən
wi min itəm in təmol əp kəm io, kən nəghatən
min əh kotəwir maprəkis. Kən tol nəhlan təmahl-
ipa nəratən kəm io tahmen e nihlin kit tətaru
nipətik. Nəratən əh in iahləpis rəha Setan məmə tol
nahməən e nipətik, kən tol nəhlan esausitən.

8 Emuəh niki Iərəmərə mau kisil məmə otiləs-
irəkis ron io.
9 Məto tən kəm io məmə, "Rəhak nəwirən
asol titun naskəlimən ik, məto-inu nian rəham
nəsanənən tikə, nəsanənən rəhak titun nuwamən
mol iahgin e rəham nəmegəhən." Tol nəhlan,
etagien pik məmə ekəghat ausit e rəhak
nəmegəhən itəm nəsanənən tikə, məmə nəsanənən
rəha Kristo otatig e nəmegəhən rəhak.

---

‡ **12:4:** Nəghatən Kris ətuatip tatən məmə, "Paradaes" itəm nipətin tatən məmə "nego e neai," ikin itəm netəmim itəm kotətuatip koatuwin ikin nian okotimis. **12:7:** Job 2:6 **12:9:** Fil 4:11-13

10 O nat əh, etagien nian nəsanənən tɨkə e nɨpətɨk,
kən etagien nian katən rat io, kən etagien e nian
iəkɨs mɨn, kən etagien nian katol nəratən kəm io,
kən etagien e nian itəm tiəkɨs ron io. Etagien
elat rafin o nərgɨ Kristo, məto-inu nian rəhak
nəsanənən tɨkə, kən iatəsanən.
11 Emol nolən rəha ialməl, məto itəmat əm
nəmoatəkəike kəm io məmə ekol. Nəməsotɨləs-
ipərən nərgək, məto təpəwɨr pɨk okəmə nəmotol
mihin, məto-inu io sənəmə ləhau e "aposol mɨn
ilɨs pɨk" e nat kit əkəku əm, nat əpnapɨn io etəm
əpnapɨn əm.
12 Nian emətan kitat min itəmat, ematol
natɨmnat itəm tatəgətun io məmə io aposol
pahrien kit. Ematol nəmtətin mɨn, ne nat asol mɨn
itəm tol narmɨ netəmim tatiwɨg, ne nat pɨspɨs mɨn
e nɨkitəmat, kən emol e nətəlɨgən rəhak kaifəməh.
13 Nat kitiəh əm eməsolən e nɨkitəmat,
eməsətapəh-inən məni kit otəmat. !Otaluin o
təfagə rat u rəhak!§
14 Roiu iatətul matɨp məmə ekɨmnə muag itəmat
itəm otol kɨsɨl lan. Kən ekəsətapəh-inən məni kit
otəmat, məto-inu esotolkeikeən rəhatəmat nautə,
məto iakolkeike əm itəmat. Otətəlɨg-in-tu. Sənəmə
wək rəha suakəku məmə otehm wɨr rəhan tata ne
mama. Məto in wək rəha tata ne mama məmə
okuehm wɨr rəhalau suakəku.
15 Tol nəhlan, nɨkik tagien məmə ekos-ipɨnə rafin
rəhak natɨmnat otəmat, kən mos-ipən mɨn rəhak
nəmegəhən otəmat. Rəhak nolkeikeən otəmat in
tepət, məto rəhatəmat ron io in təkəku əm. !Inu
təsətuatɨpən!

12:11: 2 Kor 11:5 **12:12:** Rom 15:19 § **12:13:** Pol tatol mɨlə elat e nəghatən u. **12:13:** 2 Kor 11:9

16 Pəs kotən məmə esətapəh-inən məni kit
otəmat. Məto itəmat neen koatən məmə emos
natɨmnat otəmat e nolən eko-eko.
17 ?Tahro? ?Io emos natɨmnat e nolən eko-eko
nian emahl-ipən netəmim kəm itəmat, o kəp? !Kəp!
18 Emuəh nɨki Taetas məmə otuwɨn otəmat, kən
mahl-ipən piətat kit ilau min. ?Taetas təsosən
natɨmnat otəmat e nolən eko-eko, o kəp? ?
Nəkotɨtun o kəp məmə, rəhatɨmlau nətəlɨgən kitiəh
əm, kən matioal nolən kitiəh əm?

19 Kəm-naka nɨkitəmat təht məmə e nəghatən
mɨn rafin əh, emotuhalpɨn nəghatən kəm itəmat
itəm suah kit təmən otɨmat. Kəp. E nɨganəmtɨ
Uhgɨn, emoatəghat tahmen e netəm rəha Kristo.
Kən iolɨk mɨn, natɨmnat rafin itəm koatol, koatol
məmə itəmat nakotəsanən.
20 Iatən nəhlan məto-inu iatəgɨn məmə nian
ekɨmnə, kəm-naka ekəplan məmə nəsotolən məmə
inu iakolkeike mihin. Kən itəmat mɨn nəkotəplan
məmə io esolən məmə inu nakotolkeike mihin.
Iatəgɨn məmə ekəplan itəmat neen kotərgəhəu,
neen koatetet, neen koatəmərɨt e nemə̈ha, neen
kotəhap-əhap ilat mɨn, neen koatən rat netəmim,
neen koatən nɨkalɨn netəmim, neen koatausit,
neen koatol əpnapɨn nat.
21 Iatəgɨn məmə nian ekɨmnə mɨn, rəhak Uhgɨn
otɨləs-iəhau io e nɨganəmtɨtəmat, kən nɨkik otɨtəgɨt
kən ekasək otəmat neen itəm nəmotol nolən rat
aupən, kən məsotəuhlinən ilat o nolən rat mɨn
rəhalat itəm koatol nian rafin, inu koatol nolən rat
itəm tol naulɨsən o nənən, kən nəman ne nɨpɨtan
koatan anion, kən koatol nəhlan əpnapɨn əm.

12:18: 2 Kor 8:6,16-18 **12:21:** 2 Kor 13:2

13

Namnun nəghatən rəha Pol o nəhgaiirən elat

1 Inu rəhak naliwəkən itəm tatol kɨsɨl lan otəmat.
Naoa Rəha Uhgɨn tatən məmə, “Nian suah kit
tatətu-pən nəghatən e suah kit mɨn, etəmim kəiu
o kɨsɨl okotəkəike motən nəghatən kitiəh, kən tol
nəhlan netəmim kotɨtun məmə nəghatən koatətu-
pən lan, in nɨpahrienən.”*
2 Nian emɨmnə otəmat itəm tatol kəiu lan, emən-
iarəp rəkɨs nəghatən o nəhgaiirən e netəm koatol
təfagə rat ne itəmat rafin, məmə okotapəs təfagə
rat mɨn. Kən roiu ekən mɨn nian io əpəh isəu.
Nian ekɨmnə mɨn, ekol nalpɨnən kəm ilat itəm
kəsotapəsən təfagə rat.
3 Ekotol nəhlan məto-inu nɨkitəmat təht məmə
rəhak nəsanənən tɨkə, kən itəmat kotolkeike
motɨtun əsas məmə nian iatəghat, in nəghatən
rəha Kristo əm. In təsəpouən o nolən wək itəmat
min, məto rəhan nəsanənən tepət e nɨkitəmat.
4 Nɨpahrienən, nian kəmətu-pər e nɨg kəluau,
rəhan nəsanənən tɨkə e nɨpətɨn. Məto tatəmegəh
roiu e nəsanənən rəha Uhgɨn. Kən e nolən kitiəh,
rəhatɨmat nəsanənən tɨkə e nɨpətɨtɨmat, məto itɨmat
ekotəmegəh itɨmat Kristo e nəsanənən rəha Uhgɨn,
kən nian ekotəghat kəm itəmat, onəkotəplan
nəsanənən əh.
5 Itəmat atɨp, otakil wɨr nəmegəhən rəhatəmat
məmə rəhatəmat nahatətəən in pahrien, o kəp.
Itəmat atɨp, nakotehm wɨr rəhatəmat nolən.
? Nəkotɨtun o kəp, məmə Kristo Iesu tətatɨg e

---

* **13:1:** Dut 19:15 Kəm-naka, Pol tatən məmə rəhan naliwəkən kɨsɨl tahmen e nəghatən rəha netəmim kəiu o kɨsɨl. **13:1:** Dut 19:15; Mat 18:16; 1 Tim 5:19 **13:4:** Fil 2:7-8

nəmegəhən rəhatəmat? !Məto okəmə rəhatəmat
nəmegəhən təsətəu-pənən nolən rəha nahatətəən,
kən Kristo təsatɨgən e nəmegəhən rəhatəmat!
6 Kən emələhəu-pən əskasɨk rəhak nətəlɨgən
məmə onəkotəplan məmə itɨmat aposol mɨn
pahrien.
7 Kən roiu, ekoatəfak kəm Uhgɨn məmə itəmat kit
təsolən nat kit tərat. Esotolkeikeən nəhlan məmə
otəgətun məmə rəhatɨmat wək e nɨkitəmat in təwɨr
mətuatɨp. Məto ekotolkeike məmə itəmat nəkoatol
nolən itəm tətuatɨp, nat əpnapɨn netəmim neen
koatən məmə wək rəhatɨmat tərat.
8 Tol nəhlan məto-inu okol itɨmat esotolən nat kit
itəm tahtosɨg-in nɨpahrienən, məto ekotɨtun nolən
əm nat itəm tatɨləs-ipər nɨpahrienən.
9 Nɨkitɨmat tagien nian itɨmat ekotɨtun nolən
u, itəm nəsanənən tɨkə lan, məto nəmegəhən
rəhatəmat tatətul əskasɨk. Kən nəfakən rəhatɨmat
otəmat məmə nəmegəhən rəhatəmat tahmen o
nətəu-pənən suatɨp ətuatɨp.
10 Nian io əpəh isəu otəmat, ekəte nəhlan o nat
kit. Iərəmərə tɨnos-ipa rəkɨs nepətən kəm io, məto
esolkeikeən məmə nian ekɨmnə otəmat, ekəike mol
əskasɨk etəmat e nepətən əh. In təmos-ipa nepətən
əh məmə ekɨləs-ipər itəmat, sənəmə məmə ekərəkɨn
itəmat.

Namnun nəghatən

11 Piak mɨn ne wɨnɨk mɨn. Inu rəhak namnun
nəghatən. Otagien. Otəuhlin rəhatəmat nolən mɨn.
Otəto rəhak nəghatən. Otuwa e nətəlɨgən kitiəh.
Otatɨg e nəməlinuən. Kən Uhgɨn rəha nolkeikeən
ne nəməlinuən otatɨg itəmat min.

13:5: 1 Kor 11:28 **13:10:** 2 Kor 10:8

12 Otən təwɨr kəm itəmat mɨn tahmen məmə
itəmat kitiəh əm e Kristo.
13 Iəfak mɨn rafin koatən-ipɨnə təwɨr kəm itəmat.
14 Pəs Iərəmərə Iesu Kristo otawte-in rəhan
nəwɨrən kəm itəmat rafin. Kən pəs Uhgɨn otos-
ipən rəhan nolkeikeən kəm itəmat rafin. Kən pəs
Narmɨn Rəha Uhgɨn otol nɨkitəmat rafin tol kitiəh.

North Tanna New Testament
The New Testament in the North Tanna Language of Vanuatu
Le Nouveau Testament dans la langue du Nord Tanna de Vanuatu

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: North Tanna

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 31 Aug 2023
46e9a2b5-26b8-5301-a079-623f3a20ef8b